

Vaqif Səmədoğlu – 85

Bu günlərdə 85 illik yubileyi qeyd olunan bənzərsiz şair, dramaturq, ictimai xadim Vaqif Səmədoğlunu bizdən 10 illik zaman məsafəsi ayırır. Unudulmaz Xalq şairinin yubiley tədbirləri sırasında qiraət və şeir müsabiqələri, kitab sərgisi və elektron məlumat bazası, poeziya xatirə axtarımı və sair tədbirlər qeyd edilə bilər.

“XQ” yubiley tədbirlərini geniş işıqlandırırıb. İndi isə Vaqif Səmədoğlunun cismani ömrünün sonundan yadigar qalan həzin duyğulu, təsirli qeydlərini təqdim edirik:

Nədən başlayım?.. 75 yaş mənim üçün çox azdır. Yaşamaq istəyirəm, çox yaşamaq istəyirəm, Nüşabə xanımı daha çox görmək, səsinə daha çox eşitmək istəyirəm.

Həyatım elə gətirib ki, dünyanın bir çox tanınmış insanlarını görmək mənə nəsis olub.

1951-ci ildə Kreml sarayında Yeni il şənliyi keçirilirdi. Yaxşı yadımdadır, Çexoslovakiyadan olan bir qızla vals oynayırdım. Birdən çaxnaşma düşdü, darvaza açıldı və Kommunist Partiyasının o vaxtkı rəyasət heyəti içəri daxil oldu. Övvəllər mənə elə gəlirdi Stalin İçərişəhərin qoşa qala qapısından

75 illik ömrün akkordları

da keçməz, başı tirə dəyər. Sən demə, Stalin balaca bir kişiymiş. Ağ hərbi forma geyinmişdi, gözümü ondan çəkə bilmirdim.

Mən yaşda az adam olar ki, Boris Pasternakla araşın, Fadeyevlə, İlya Erenburqla görüşsün.

Azərbaycanda indi klassik dediyimiz insanların çoxuna “əmi” demişəm. Yaxşı xatirimdədir, bu muzeydə (Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat Muzeyi nəzərdə tutulur – red.) Nizami Gəncəvinin portretinin müzakirəsi keçirilirdi. Birdən Zeynal Xəlil dedi ki, bu portretdəki kişilər hamısı çox gözəldir, nə bilirək, bəlkə, Nizami adı adam olub? Atam da razılaşıdı, dedi ki, kişi düz deyir də, bəlkə, Nizami Gəncəvi elə Zeynalə oxşayıb – ikisi də gəncəlidir axı...

Həyatımın ən parlaq səhifələrindən biri Moskva konservatoriyasında oxuduğum dövrdür. Təsəvvür eləyin, dəhlizlərlə gedirsən və bilirsən ki, nə vaxtsa bu dəhlizlərdən Çaykovski, Raxmaninov keçib.

Son vaxtlar əlim nə qələm tutur, nə də piano çala bilirəm. Diktofon da mənlük deyil, bir neçə dəfə cəhd elədim, alınmadı. Get-gedə xatirələr elə qəlizləşir, elə qəddarlaşır ki, ha çalışırsan səni sevindirən yaxşı bir xatirə yada salasan, mümkün olmur. Xatirələrin qəddarlığı, sualların artması, cavabların tükənməsi məni incidir. Daha heç bir suala cavabım yoxdur. Görünür, ölümün müdrikliyi də budur, dünyaya suallarla gəlib, ömür boyu bu sualların cavabları ilə mübarizə aparıb, elə suallarla da ölürük. Suallara məğlub oluruc... Bu, dəhşətli məğlubiyətdir.

Amma rahat ölürsən, çünki bilirsən ki, sənə kimi başqaları da bu suallara cavab tapa bilməyib. Bütün suallara cavab tapılışdı, Allahın necə olduğunu, kim olduğunu və harada olduğunu bildirdik. Görünməsə də, bir işarə verərdi.

Üç-dörd ay əvvəl məşhur gürcü kinorejissoru, dostum Otar İoseliani Parisdən zəng vurmuşdu, ağlaya-ağlaya dedi ki, Vaqif, istəmirəm Gürcüstan kapitalizmin cənginə keçsin. Elə bunu deyib dəstəyi asdı... Milli azadlıq hərəkatı oldu, meydanlara çıxdıq, mübarizə apardıq, amma indi görürəm ki, kapitalizmin bizə verdiyi azad ticarət, demokratiya özü də dəhşətli və cavabsız suallarmış.

Bilirsiniz, deməyə nə qədər söz var?.. Amma bu sözlərin qarşısını xərçəng adlanan bir açar bağlayıb, danışmağa qoymur. Yaxşı ki, düşünməyə, arzulara mane ola bilmir.

Mən bilmirəm ölüm yaxındır, ya uzaq, mən bilmirəm ölüm istidir, ya sazaq. Bircə onu bilirəm ki, mən ölsəm, Nüşabə yazıq olacaq...

Ölümdən qətiyyətlə qorxmuram, inanın səmimiyyətimə. Bilmədiyim şeydən niyə qorxmalıyam ki?.. Üstümə quduz it gəlsə, qorxaram, bilərəm ki, quduzdur. Üstümə ac pələng şığısa, gizlənərəm. Amma ölümdən qorxmuram. Bilmirəm axı necədir, siması nədir...

O dünyadan da qətiyyətlə qorxmuram. Bilmirəm orada neçə dil var, məsafə necə ölçülür, çəki vahidi nədir, məhəbbət varmı?.. Hər halda məhəbbət olsa, pis olmaz. Ancaq bir şərtlə ki, mən öləndən əlli il sonra Nüşabə xanıma da gəlsin, ona təzədən aşiq olum və deyim ki, mən səni sevirəm.

Nə deyim?.. Ölüm haqdır. Bəxtimdən yas məclisləri də ucuzlaşdı. Dünyamı dəyişsəm, hamınızı bəri başdan yasıma dəvət eləyirəm, gözüm üstə yeriniz var.

Ay Allah, bircə arzum var: öləndən sonra tək olanda kiminsə yadına düşüm. Ağlamasa da, gözləri dolsun...